

COLUMNNA 5

PUBLICATIA
STUDENTILOR
SI CURSANTILOR
LECTORATULUI ROMÂNESC
DIN FINLANDA

MAI 1985

LECTORATUL DE LIMBA ROMÂNĂ
UNIVERSITATEA DIN TURKU
20500 TURKU 50 - FINLANDA

Redactor responsabil

Dr. ION STAVARUS

ISSN 0780 - 1262

TURUN YLIOPISTO OFFSET

TURKU 1985

G î n d u r i î n m a i ' 8 5

De luna mai - luna implinitei primăveri și prag de vară cu nădejdi de belșug - destinele poporului român se leagă cu multiple și grave înțeleșuri. Iar în această lună mai, există și o dată anume care le unește, înscrisă în calendar cu cifra 9, - fatidica cifră 9 !

La 9 mai 1877, istoria însemna pe răbojul ei l n d e p e n - d e n ț a r o m â n i e i, după o cumplită asuprire otomană de multe secole. Un act de naștere dobândit cu greu tribut de sânge, plătit încă o dată de vitejii corobanși și roșiori pe redutele de la Grivița, de la Plevna, de la Smîrdan.

Și roata istoriei s-a rostogolit mai departe.

Până la un alt mai, care avea să pună capăt celei mai mari conflagrații cunoscute vreodată de omenire : al doilea război mondial. Era în 9 mai 1945 : Ziua Victoriei ! S-au împlinit, în acest mai '85, patru decenii de atunci.

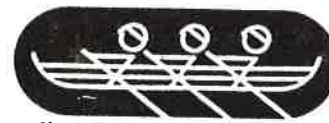
Prilej să memorăm iar și iar, cu durere dar și cu bucurie - totul. Durere pentru ireparabilele pierderi, bucurie că și prin contribuția noastră, a românilor, a putut fi înfrînt și anulat nazismul aberant care amenința cu distrugerea însăși civilizația umană.

Insurecția din August 1944 a îngăduit României să întoarcă armele împotriva Germaniei hitleriste și să se alătore, astfel, forțelor aliate ale Națiunilor Unite.

Intr-o primă etapă, armata română a luptat pe propriu-i teritoriu pentru propria-i eliberare și recîștigarea Transilvaniei răpită în 1940 prin odiosul Dictat de la Viena. A urmat apoi participarea la luptele din Ungaria și Cehoslovacia, unde trupele române au eliberat 2959 de localități.

La bilanțul de la sfîrșitul războiului, contribuția României la victorie se înscrisa cu următoarele cifre : 540.000 de oameni participaseră efectiv la operații; 170.000 de vieți sacri-ficate, dintre care 42.700 în Ungaria și 66.495 în Cehoslovacia. După U.R.S.S., Statele Unite și Anglia, România ocupa al patrulea loc în erarhia sacrificiilor umane...

Și era în luna mai, cînd în lanurile de grîu înfloreau macii !
I.S.

KALEVALA 1835-1985

EPOPEEA NATIONALĂ FINLANDEZĂ - 150 DE ANI

Anul 1985 este pentru Finlanda și pentru toate țările cu care ea întreține relații culturale și de prietenie, anul sărbătoririi a 150 de ani de la publicarea pentru prima oară a Kalevarei și anul culturii și folclorului finlandez. Sărbătoarea închinată acestui important eveniment al vieții culturale finlandeze are un larg caracter de masă, nu numai în ce privește accesibilitatea, ci și ca participare. Pe de altă parte, menirea acestei sărbători este să împrăștie interesul publicului pentru folclorul național. Aceasta, deoarece chiar Kalevala, cu toate că este studiată minuțios în școală, ea nu mai este apoi căutată cu interesul de altădată, interes pe care ea îl stârnește încă în străinătate.

Nu poate fi tăgăduită importanța pe care a avut-o Kalevala în secolul trecut pentru dezvoltarea vieții culturale și a limbii literare finlandeze. Nu putem omite nici importanța pe care a avut-o publicarea epopeii la fortificarea sentimentului național. Kalevala este una dintre cele mai bine cunoscute și mai apreciate epopei din literatura universală. După publicarea ei în urmă cu un secol și jumătate, s-a putut vorbi despre limba finlandeză ca despre o limbă literară formată, o limbă națională de cultură. Pentru marii creatori finlandezi, Kalevala a fost cea mai importantă sursă de inspirație, cea care a oferit nu numai modelul limbii, ci și subiecte majore în opera lor. Este credem de ajuns să amintim pe poetul național Eino Leino cu poemele sale, pe Akseli Gallén - Kallela ale cărui picturi și desene au re-creat în ochii noștri epopeea, pe Jean Sibelius cu compozițiile sale fundamentale. Elias Lönnrot (1802-1884), culegătorul poemelor Kalevarei, a făcut mai multe călătorii în Karelia unde a găsit un bogat material folcloric pe care l-a organizat apoi pe firul epopeii. În 1935 el a publicat prima versiune - "Vechea Kalevală" - ce

cuprindea 32 de poeme și 12 078 de versuri. Ediția completă, pregătită îndelung, a tipărit-o în 1849, aceasta conținând 50 de poeme și 22 795 de versuri. Intregul material cules de Lönnrot a fost publicat mai apoi în 33 de volume din seria "Vechi poeme ale poporului finlandez". De asemenea, un bogat material folcloric, încă nepublicat, se păstrează în arhiva finlandeză de folclor.

În lume, Kalevala a fost până acum tradusă integral în 36 de limbi și parțial în alte 70. În multe țări există cercetători și artiști care, atrași de lumea mitică a Kalevalei, au creat opere de valoare, oferind viziunea lor proprie asupra lumii misterioase a epopeii noastre naționale.

Poemele Kalevalei sînt diverse ca teme și motive : geneza lumii, etnogeneza poporului finlandez, evoluția lui istorică, poeme despre rapsozi și vraci, despre cei plecați în călătorii de pețire ori de răpire, sau căutînd un refugiu în țara de dincolo de mare. Povestea Kalevalei este povestea celor două popoare — cel al Kalevalei și cel al Pohjolei —, iar ca element important : povestea despre minunata și misterioasa Sampo.

Iată altele motive care ne îndeamnă să vă chemăm să participați alături de noi la sărbătorirea Kalevalei, epopeea care se confundă cu ființa poporului finlandez și în care se poate descoperi mereu ceva nou și interesant.

Anja Haaparanta
lectoră de limba finlandeză la
Universitatea din Cluj — Napoca
România

L U I

Elias

Lönnrot

1802-1884

O M A G I U

"Numele lui Lönnrot e îndreptățit din toate punctele de vedere să rămînă neuitat în Finlanda pentru generațiile viitoare, care se vor bucura multă vreme de roadele acestei munci neobosite".

JACOB GRIMM

"Finlanda a fost trezită la viață de cîntecele poezilor. S-ar zice că adunînd laolaltă cîntecele Kalevalei, Elias Lönnrot a izbutit să făurească unitatea voințelor populare".

GEORGES DUHAMEL

"Un învățat a cules din gura țăranilor finlandezi cîntecele Kalevalei, compuse cu jumătate de mileniu înainte, și lumea a trăit, atunci, emoția unei mari descoperiri".

TUDOR VIANU

"Lönnrot, ca și Alecsandri, culegînd din viu grai și transcriind vers cu vers, literă cu literă, apoi substituindu-i-se mestrelului și vracului care le cîntase și descîntase, a căutat să fixeze ca într-un insectar eposul strămoșesc..."

BARBU BREZIANU

BUN VENIT, CLUJULE ! TERVETULOA !

Dialogul - de la distanță - la care am invitat colegii de la lectoratul de limbă finlandeză din cadrul Facultății de filologie a Universității din Cluj-Napoca se înfiripă acum în paginile COLUMNEI. Corespondențele trimise de lectora finlandeză Anja Haaparanta și studentele Ioana Bot și Adriana Stîngă vin să comunice vești, gânduri, preocupări din "insula finlandeză" din cetatea de cultură a Transilvaniei. Le facem cu bucurie loc în revista noastră - care este și a lor. Acest început, timid deocamdată, îl dorim de bun augur într-o colaborare menită a contribui la o mai largă cunoaștere a celor două limbi și culturi pe care le servim sub generoasa zodie a prieteniei.

Redacția

LA CLUJ - NAPOCA SE ÎNVĂȚĂ FINLANDEZA

Se știe că studenții de la filologie, încă din anul întâi, trebuie să-și aleagă, în afară de limba străină pe care o studiază ca specialitate obligatorie alături de limba maternă, și o altă limbă pe care s-o învețe în cadrul cursurilor facultative. Eu - am ales finlandeza. De ce am făcut această opțiune? În primul rând pentru că era o limbă total diferită față de cele cercetate de mine pînă atunci și însușirea unor tipare lingvistice atît de deosebite mi se părea o experiență pe cît de interesantă, pe atît de instructivă din punct de vedere lingvistic. Apoi, mi-am zis, cunoașterea ei îmi va îngădui accesul la un spațiu cultural a cărui fascinație o bănuiam doar. Căci, pe atunci, nu știam - recunosc - decît puține lucruri : "Kalevala" și un roman de F.E.Sillanpää le citisem în versiune românească ; citisem cîteva însemnări de călătorie despre Finlanda ale unor români ; ascultasem cu încîntare muzica lui Sibelius - unul din compozitorii mei preferați.

Și am început să învăț finlandeza ca și cum aș fi pornit în explorarea unei lumi noi, convinsă că aceasta avea să-mi ofere

cu certitudine bucurii. Cursul facultativ de limbă finlandeză este ținut de lectorul finlandez venit la lectoratul existent în cadrul Facultății de filologie. Spațiul celor două ore săptămânale afectate cursului de către programă trebuie însă, cum e și firesc, întregit de multe alte ceasuri de studiu individual ; manualele lui Nuutinen ("Suomea suomeksi"), dimpreună cu volumele de exerciții ne-au devenit - mie și colegilor - "cărți de căpățîi". Aș adăuga că am avut șansa de a fi îndrumați de lectori competenți și apropiați : lectorele Minna Savela și, în prezent, Anja Haaparanta. Cu toate acestea, învățarea limbii finlandeze s-a dovedit a nu fi lucru ușor, atît pentru mine cît și pentru ceilalți studenți români. Este timpul să fac aici precizarea că în cadrul facultății colegii de la secția maghiară urmează un curs obligatoriu de limba finlandeză, iar pentru ei, înrudirea limbii materne cu finlandeza e de natură să le faciliteze studiul.

În cei trei ani, studiul finlandezei mi-a descoperit nu numai farmecul unei limbi de o rară muzicalitate, ci am cunoscut multe lucruri despre cultura, istoria și tradițiile din Suomi. Biblioteca lectoratului pune la dispoziția celor ce o frecventează și cărți și alte materiale pentru a putea pătrunde și înțelege mai profund spațiul culturii și civilizației finlandeze. La acestea pot avea acces și cei ce nu cunosc limba, întrucît multe se află traduse în limbi de circulație internațională. Foarte interesante și utile sînt publicațiile periodice care sosesc regulat din Finlanda, ele oferind o imagine largă a vieții culturale finlandeze contemporane. De asemenea, filmele documentare trimise aici de Ambasada Finlandei din București vin să completeze acest "portret" al țării.

Cu toate că funcționează nu de mulți ani, lectoratul finlandez începe să se impună tot mai mult în viața Facultății de filologie din Cluj-Napoca. Informațiile oferite de bibliotecă, proiecțiile de filme, diversele manifestări de natură cultural-literară contribuie la cunoașterea Finlandei de către publicul clujean mai larg.

Lectoratul finlandez reprezintă astfel pentru noi, studenții - dar nu numai pentru noi - o poartă deschisă către tărîmul fascinant care se numește Suomi.

Ioana Bot
studentă
Cluj - Napoca

Radu Stanca (1920-1962)⁺

ARGONAUTICA

Lucrurile lumii acesteia
sînt bătute de vînturi ca trestia.
Numai dragostea noastră stă dreaptă
în bătaia vîntului și așteaptă.

Desfăcută de toate ispitele
își închide cu grijă aripile,
și de-acolo, din virful catargului,
e stăpîna urgiei și-a largului.

Nici un val nu-i abate privirile,
nici un sunet la cîrmă rotirile,
printre pîclele moi ce se scutură
numai pîrul de aur îi flutură.

Imprejurul ei toate furtunile
răscoliră cu sete genunile,
în zădar însă fură cu toatele,
pînă la urmă scăzură și apele.

Și acum, iat-o, limpede curgere,
lunecînd prin vîltori, printre fulgere,
neatînsă, înaltă imagină.
Pe cînd toate în jur sînt părăgînă...

+) "Cred că Radu Stanca merită să fie cunoscut, ca unul dintre cei mai interesanți poeți ai noștri, și dincolo de granițele României. Un alt motiv pentru care am ales din opera lui o poezie spre a fi tălmăcită în finlandeză - este de ordin sentimental: eu sînt de la Sibiu, iar Radu Stanca era sibian și a întemeiat acolo vestitul "Cerc literar de la Sibiu"; studiez la Cluj - unde și el și-a desăvîrșit cultura, devenind asistentul lui Lucian Blaga". (Din scrisoarea Adrianei Stîngă)

ARGONAUTTI

Tämän maailman asiat
on lyöty tuulessa kuin kaislat.
Vain rakkautemme kestää
tuuli lyö ja se osoittaa.

Rakkautemme vapaana, vailla koukutususta
sulkee huolellisesti siipensä
ja sieltä maston huipulta,
hallitsee myrskyjä ja aavaa merta.

Se ei välitä aallosta,
ei yhdestäkään ruorin äänestä,
pehmeässä, leijailevassa sumussa
vain sen kultahiusten liehuessa.

Sen ympärillä kaikki rajuilmat
syvyyksissä kiihkeästi raivoavat,
mutta kaikki on ollut turhaa,
lopulta vesi senkin hukuttaa.

Ja nyt, katso, kirkas virta,
koskematon, pyhä kuva,
liukuu tuulispäässä, salamassa,
kun kaikki ympärillä on kuolemassa.

Käännös: Adriana Stîngă ja Anja Haaparanta

Adriana Stîngă
studentă
Cluj-Napoca

F I N L A N D A

- așa cum eu am simțit-o în 1983 -

O frază dintr-o simfonie.

Stîncă, mare, lac pădure și deasupra lor doar cerul nalt, misterios alegînd sunetele și păstrînd numai amintirea lor.

Mestecenii - incredibili figuranți într-o pădure plutitoare pe ape. De-nchizi o clipă ochii, foșnetul lor îți pare freamătul mării la mal.

Numai harpa și orga pot cînta măreția Finlandei.

Și misterul k a n t e l e i este Finlanda.

S U O M I

- niin kuin sen tunsin 1983 -

Fraasi sinfoniasta.

Kalliota, merta, järveä, metsää ja niiden yllä vain korkea taivas mystisesti valiten kaikista äänistä ja säilyttäen vain niiden muiston.

Koivuja - uskomattomia statisteja veden päällä kelluvassa metsässä. Sulje silmäsi ja kuulet koivujen huminan meren kohinana.

Vain harppu ja urut voivat soittaa Suomen suuruutta.

Ja kanteleen salaisuus on Suomi.

C E N T E N A R

Mateiu

Jon

Caragiale

1 8 8 5 - 1 9 3 6

Un destin straniu - așa s-ar putea defini personalitatea înscrisă în literatura română sub numele lui M a t e i u I. C a r a g i a l e. Numele - era unul de largi rezonanțe, căci părintele-i nu era altul decît scriitorul de renume clasic Ion Luca Caragiale, care semnase deja capodopera "O scrisoare pierdută" (1884) la nașterea fiului (25 martie 1885). Urmasul, ce din adolescență dovedea înclinații spre harul patern, avea să devină la rîndu-i o personalitate de marcantă originalitate, conturată deopotrivă de om și de operă.

O m u l va fi intruchipat de un personaj așînd cu ostentație o ținută aristocratică, pretinzînd și arborînd blazon inventat, cufundîndu-se de timpuriu în studiul istoriei, arheologiei și heraldicii, răscolind - pentru operă - lumea plină de taine și de fast a "curților vechi", rîcînd prin întregul său comportament în epocă figură singulară de aristocrat-boem coborît din alte vremuri în peisajul balcanic.

O p e r a - oglinda o m u l u i, revelându-ni-l din interior, completându-i silueta exterioară. Mateiu a conturat în creația sa o lume aparte, în care se amestecă insolit noblețea și decăderea, eticheta prețioasă și spiritul boem, sublimul și grotescul, încântarea și dezgustul, veselia gălăgioasă și tăcerea înțeleaptă - totul poleit fie în aura unui balcanism s u i - g e n e r i s, fie a unei tulburătoare și contrariante reverii. Aceasta este imaginea ce se degajă din capodopera sa, romanul " Craii de Curtea - Veche "(1929) și, în parte, din remarcabila nuvelă " Remember " (1924).

In C r a i i..., unde acțiunea se petrece în Bucureștii de la sfârșitul secolului trecut, dar e lăsată voit să planeze în vag și incertitudine, personajele sînt dispuse în cupluri emblematice în care părțile contrastează prin caracter și manifestare exterioară, dar se și completează uneori pînă la punctul supra - punerii, pentru a contura împreună imaginea omului ideal ce tinde, în felul său, spre desăvîrșire. În același timp, fiecare din aceste personaje (Fașadia, Pîrgu, Pantazi, Pena Corcodușa, Ilinca, Wanda) ni se dezvăluie cu trăsături și reacții interioare antagonice, ceea ce le sporește misterul personalității și le imprimă cu evidență marca esteticii specifice "mateine".

Nuvela R e m e m b e r, deși cu o acțiune plasată într - un alt spațiu (cadrul cosmopolit al Berlinului de la începutul secolului nostru) contribuie la definirea deplină a esteticii creatorului, - o estetică ce se hrănește din substanța subtilă a unui decadentism rebarbativ "rin de siècle", care a marcat puternic literatura modernă. Scriitorul nostru receptează cert - și uneori o spune - influențe ce se recunosc a veni de la Baudelaire și alți "maudits", de la Poe, Barbey d'Aurevilly, Villiers de l'Isle-Adam, Huismans. În nuvelă este rolosită tehnica naratorului (întruchipat în cosmopolitul și pitorescul personaj Aubrey de Vere), din a cărui confesiune se conturează o realitate croită mai puțin din fapte trăite, ci dintr-o reverie proiectată într-o lume pusă sub pecetea tainei, fixată într-o cadru și rememorată apoi ca și cum ar fi fost posibil trăită.

Alături de opera în proză - dar asociindu-i-se ca viziune și manieră artistică întrucîtva - este creația poetică a lui Mateiu (cu care de rapt a și debutat în reviste), adunată postum între copertile plachetei " Pajere "(1936). Este, în genere, o poezie

de factură parnasiană (sonetul rîind adesea specia cultivată cu savoare), care pune în cadre tablouri desprinse livresc dintr-un trecut de glorie și taină, evocate în verb prețios arhaic, cîzelat cu migală și artă de virtuos orfevru.

Pagini de jurnal și corespondență (interesante prin acuitatea observației atît spre înafară cît și spre interior), un început de roman ("Sub pecetea tainei"), două lucrări de heraldică (o altă pasiune de o viață) completează opera cu care Mateiu I. Caragiale înzestrea literatura română din primele decenii ale veacului XX, dînd, prin excepționalul său talent, o replica originală pe măsura faimei numelui C a r a g i a l e.

I. Stăvăruș

*Profondément - comme par un sortilège pa-
raissent - elles endormies. Sur le lac rêve L'île
aux sautes échevelées; pas une feuille ne trem-
ble, pas un brin d'herbe ne bouge.*

*Et dans le Donjon mystérieux - Dardant des
regards rusés sourient aux promesses des boy-
suds à longue barbe - portant sur le haut
bonnet des aigrettes aux fières plumes.*

Vignetă heraldică și manuscris francez de Mateiu I. Caragiale.

călugărița

În sfânta mănăstire de ai mei părinți zidită,
 Muncindu mi făcă miia sârmanul trup uscat,
 Acoperit de sdvențe, de ani împovărat,
 Îndur sub bolti de jale o soartă urgisită.

Frumoasă-am fost odată, senină, fericită,
 A țării mândră Doamnă - dar lumea m'a uitat
 Și-adecea amintindu-mi de viața spulberat
 Crunt inima-mi svăcnește și sângeră rănită.

Căci viața mea în lacrimi și-a oglindit isvodul
 De când cu oastea-i, falnic, ursitul meu, Voevodul
 Purces-a să înfrunte păgânele urdii;

De în șea îl prăbușiră hangerele haine --
 De-atunci cad în ruină mărețe curți pustii
 Și cu îmi rog sfârșitul, dar moărtea nu mai vine.

pajere

de

Mateiu Jon Corajiac

N U N N A

Vanhempieni rakentamassa pyhässä luostarissa,
 Säälimättömästi piinaten ruumistani kuihtunutta, kurjaa,
 Vanhojen ryösyjen verhoamaa, vuosien taakan kuormittamaa,
 Lannistettuna kärsin kohtaloani murheen holveissa.

Kerran olin minä niin kaunis, onnellinen, vailla huolta,
 Ylhäisin neito maan - mutta nyt olen kaikkien unohtama -
 Ja usein kun muistuu mieleeni kaunis, pois riistetty unelma,
 Niin sydämeni pakahtuu ja haavoistansa vuotaa verta.

Sillä kyyneleissä on kimmeltänyt tarkoitus elämäni
 Aina siitä saakka kun minulle määrätty uljas prinsessi
 Sotajoukkojensa kanssa katalia uskottomia lähti kohtaamaan.

Taistelussa petolliset tikarit hänet satulasta syöksivät -
 Sen jälkeen linnat niin mahtavat, nyt autiot,
 raunioiksi käyvät sortumaan
 Ja minä rukoilen loppua, mutta kuolon hetket yhä viipyvät.

Käännös: Pirjo Ralskila

Marturii ale romanității noastre

VESTIGIILE ROMANE DE LA D R O B E T A

Pe malul stîng al marelui fluviu Dunărea, în partea de sud-vest a României la granița cu Iugoslavia, se află municipiul Drobeta-Turnu Severin. Este o așezare veche de mii de ani, datînd - după cum o confirmă descoperirile de unelte, arme și ceramică - din epoca neolitică. Unele obiecte valoroase de podoabă, amfore și monezi scoase la lumină de arheologi sînt certe dovezi că localnicii geto-daci - agricultori, păstori, pescari - erau vizitați de negustori greci cu doua secole înainte de era noastră, aducînd aici mărfurile sudului peninsular și ducînd cu ei produsele naturale ale locului.

Numele cel vechi al acestei localități - D r o b e t a sau D r u b e t a - reprezintă un străvechi toponimic geto-dacic păstrat pînă în epoca romană tîrzie, putînd fi tradus, după opinia unora dintre istorici (Tomaschek, Pârvan), prin termenul "despicata" (ceea ce s-ar explica prin faptul că geografia locului prezintă văi și brațe de apă ce se despart - se "despică" - în amonte). A doua denumire - T u r n u S e v e r i n - ne amintește de epoca romană și îl onorează pe împăratul Septimiu Sever care, la sfîrșitul celui de al doilea secol al noii ere, acorda municipiului cel mai înalt rang - acela de c o l o n i e romană.

Destinul istoric al Drobetei putem spune că s-a decis în vremea stăpînirii romane și la aceasta a contribuit locul și importanța strategică acordată de imperiu încă din primele momente ale descinderii puterii acestuia în Dacia. Drobeta a devenit primul "cap de pod" cucerit la nord de Danubiu în ținut dacic, iar după primul război (101-102 e.n.) împăratul Traian hotărăște să creze aici principala arteră de legătură cu imperiul, dispunînd să se construiască celebrul său pod peste Dunăre. Un castru întins și terme spre a servi unei puternice garnizoane permanente, depozite și căi urbane de acces - fac din Drobeta un important centru militar, sediu al cartierului general roman unde se concentrează trupe și materiale de război, de unde se va pleca apoi în a doua mare campanie condusă de Traian (anii 105-106), ce avea

să se încheie cu cucerirea definitivă a Daciei, deschizînd calea romanizării ei.

Drubeta intra, astfel, definitiv în istorie ca "poartă" a dacilor liberi prin care au intrat romanii "cutezători", cunoscînd în epoca prosperă daco-romană o continuă înflorire. Succesorul lui Traian "Dacicus", împăratul Hadrian (117-138), reconstruiește și modernizează urbea, ridicînd-o în anul 121 la rangul de municipiu. Castrul găzduiește "Conors III campestris civium Romanorum", iar municipiul se poate mîndri cu un puternic "colegiu al fabricilor" (asociație superioară de importanță economică, formată din meșteșugari). Mai tîrziu (în anul 198, se pare), împăratul Septimiu Sever, cel care a fost numit "al doilea ctitor al Daciei", datorită atenției deosebite acordată provinciei, privilegia Drobeta conferindu-i titlul de c o l o n i e i m p e r i a l ă. Cît de importantă a fost Drobeta Severinului pentru romani se poate constata și din faptul că în momentul în care, sub presiunea migrațiilor devastatoare din est, Roma hotărăște părăsirea Daciei (271), Drobeta mai este păstrată o vreme ca punct întărit al imperiului pe țărmul nordic al Danubiului.

Cu toată vitregia veacurilor ce au urmat, vestigiile romane de la Drobeta - Turnu Severin au rezistat timpului, fiind conservate - atît cît a mai rămas -, ca prețios tezaur în contemporaneitate. Ele au atras și atrag neconținut atenția localnicilor și călătorilor, a trecătorului de rînd și omului de știință, stîrnind uimire și admirație.

Punctul principal de atracție îl constituie, fără îndoială, rămășițele P o d u l u i l u i T r a i a n, care mai pot încă oferi o imagine a giganticei și îndrăzneței lucrări încredințate de împăratul Traian celebrului arhitect Apollodor din Damasc (autor mai apoi al Forului și vestitei C o l u m n e traiane din Roma). Construcția podului a început, probabil, în primăvara anului 103, ca după exact numai doi ani să fie gata! Ridicarea lui echivala cu o victorie de excepție, de vreme ce împăratul a dispus să fie bătută o medalie de bronz avînd pe avers efigia lui Traian, iar pe revers o imagine în relief a podului. Opera lui Apollodor era socotită pe drept, prin ingeniozitate și execuție, o realizare arhitecturală ce putea sta alături de acele "minuni" ale antichității. Lungimea totală a podului (traversînd Dunărea pe la locul cel mai strîmt, de numai 1127 m.) între cele două portale înălța-

te pe țărături era de 1134,90 m, înălțimea de 18,60 m, iar lățimea de 15,55 m. El se sprijinea pe 20 de picioare masive cufundate în apele fluviului, construite din blocuri de piatră și cărămizi legate cu așa-zisul ciment roman. Grinzile și podelele erau din lemn masiv și dur (trunchiuri de stejar, desigur). S-au folosit, așadar, materiale aflate la față locului și din belșug: muntele cu piatră și pădure - la doi pași, ceea ce explică întrucîtva timpul record cît a durat lucrarea ai cărei executanți principali au fost ostașii Legiunii a VII-a Claudia. A rămas însă o taină nedescifrată pînă azi metoda folosită de Apollodor pentru a putea construi picioarele podului în albia adîncă a marelui fluviu. Ipoteza cea mai plauzibilă ar fi aceea a abaterii în amonte a apelor pe un alt făgaș, aluzii în acest sens aflîndu-se în scrieri aparținînd lui Pliniu cel Tânăr și Procopiudin Cezareea. Primul se adresa unui poet ce voia să evoce războaiele lui Traian cu dacii: "Vei avea să cînti despre noi fluvii abătute, despre noi poduri aruncate peste ele". Cel de al doilea menționa în lucrarea sa "Despre edificii", referindu-se la podul de la Drobeta: "Aici fluviul cuprinde cu un braț al său o parte din coastă și, după ce face un ocol, se reîntoarce în albia comună, iar acest lucru nu-l face de la sine, ci silit de ingeniozitatea omească".

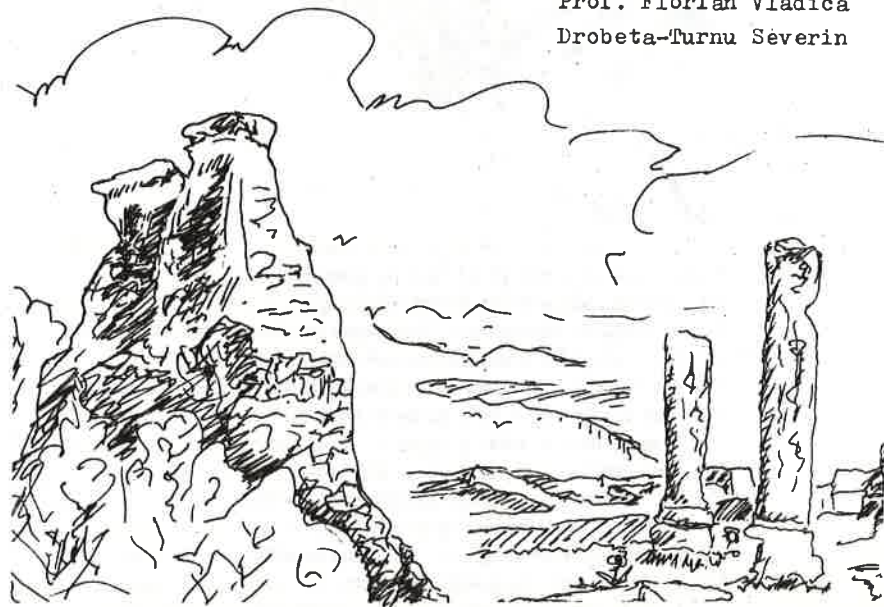
În partea de răsărit a orașului de azi se află ruinele, parțial restaurate, ale castrului roman, amplasat pe un platou înalt la baza cărui se zburciună valurile bătrînului Danubiu. După toate probabilitățile, construcția castrului a început în același timp cu aceea a podului și sub supravegherea aceluiași arhitect, Apollodor din Damasc. În momentul declanșării celui de al doilea război daco-roman lucrarea nu era încă total terminată, fiind întrerisită după aceea, la dimensiunile de 137,50 X 123 m., cu o configurație arhitecturală ce depășea cerințele strategice ale unui castru propriu-zis. Atacurile primelor popoare migratoare au produs mari pagube castrului, trebuind ca acesta să fie în cea mai mare parte reconstruit în timpul lui Constantin cel Mare (306-337), dar atacurile următoare ale hunilor și avarilor l-au transformat din nou în ruine.

La marginea primei terase a Dunării, nu departe de ruinele masivului portal al podului lui Traian, în urma unor săpături arheologice efectuate în 1935 au fost date la iveală amplasamente-

le termelor romane. Părțile redescoperite aparțin unor construcții refăcute pe locul altora mai vechi, refăcere datorată, după cum arată ștampila aplicată pe cărămizi, "Cohortei I de arcași". Instalația de băi de la Drobeta este cea mai complicată din cîte se cunosc în Dacia inferioară, aceasta prezentînd asemănări doar cu amenajările similare din cunoscuta stațiune balneo-climatică Băile Herculane, aflată la numai 45 km. distanță spre vest de Turnu Severin.

M-am referit, în articolul de față, numai la cîteva din cele mai semnificative obiective ale epocii daco-romane aflate chiar la punctul descinderii romane în Dacia - cetatea Drobetei de pe țărmul Dunării. Este cunoscut însă faptul că în întreaga zonă din împrejurimi, cuprinzînd defileul Dunării, Orșova, Herculane, se află încă numeroase și interesante vestigii (cele - brul drum roman și tabula lui Traian de pe defileul de la Cazane, drumul strategic prin Carpați cu podul, păstrat intact, de la Baia de Aramă ș. a.) care rămîn mărturie peste timp, în cea dintrîi vatră a romanității, din epocile revoluate cînd au prins ființă poporul român și limba română.

Prof. Florian Vlădica
Drobeta-Turnu Severin

Podul lui Traian: portalul de pe țărm și ruinele castrului (schițe după fotografii)

Varile Voiculescu
[1894-1965]

(CLIX)

Sonet

A cita oară zorii mă prind fără de somn?
Dă iarna buzna, anul își lapădă coroana,
Eu, în surghiun, departe... Cind ai să-mi curmi prigoana,
Iar să mă chemi la tine, puternicul meu domn?
Dar tot veghez -- de-aicea -- iubirea ta plâpindă,
Ca peste o comoară-n veci hărăzită mie;
Sînt Argus, nu c-o sută de ochi, ci cu o mie
De inimi arzătoare și toate sfînd la pîndă
Ferește-mă cu seamă să pleci pe mare-albastră
Cu oacheșă aceea fătarnică și rece;
Năvălnicele-mi gânduri gonind pe urma voastră
Vă va sfîrși tempeste, corabia să-necă:
Căci te iubesc cu ură, întreg, și numai eu:
Nu te împart cu nimeni, nici chiar cu Dumnezeu!

SONETTI

(CLIX)

Monettako kertaa päivänkoitto minut unettomana löysi?
Talvi tulee jo syöksyen, vuosi varistaa kruununsa, kaukana
Olen karkoitettuna... Milloin lakkaat kiduttamasta minua
Ja kutsut, oi voimallinen valtiaani, minut jälleen luoksesi?
Mutta silti täältäkin vahdin yhä rakkauttasi haurasta,
Kuin päällä aarteen, kohtalon minulle määräämän ajaksi ikuisuuden;
Olen Argos, mutta ei ole minulla silmiä sata, vaan tuhannen
Palavaa sydäntä, jotka eivät herkeä vartioimasta.
Pyydän, ethän ainakaan hänen kanssaan lähde merelle siniselle,
Sen kaksinaamaisen ja kylmän tummaverisen naisen,
Taikka lähetään ahdistavat ajatukseni teidän kintereille
Nostattamaan myrskyjä; se koituu tuhoksi aluksen.
Näet kaikkea sinussa, ja vihaten, vain minä rakastan:
En jaa sinua kanssa kenenkään, en edes itse Jumalan.

Käännös: Pirjo Raiskila

CLIX

*How many times did daybreak find me awake?
Winter bursts in, the year loses its crown,
Banished am I and far away... When will you end my torment
And call for me again, oh, mighty sovereign?
I am afar but still hold watch on your frail love
Like on a treasure by fate forever destined to me;
An Argus am I, not with a hundred eyes but
With a thousand burning hearts and all of them on the watch.
Pray, do avoid to sail on the blue-sea
With that cold and dark lady, all hypocrisy;
The thoughts assailing me will hunt your trace,
Will tempests stir and cause your boat to founder:
'Cause I love thou with hatred as thou be;
Not even with the Lord do I share three.*

Impresii din România

LA BUCUREȘTI, ÎNTR-O TOAMNĂ DE AUR

Îmi place să fac lucruri care sînt mai puțin obișnuite. Aici îmi află explicația și hotărîrea mea de a pleca să studiez în România cîteva luni. Aceasta s-a întîmplat vara trecută. Abia terminasem facultatea de drept, și de studii juridice eram sătulă. Vroiam o schimbare și, parcă în întîmpinarea dorinței mele, într-o zi, cînd am mers la cursul de limba română (pe care îl urmaam de cîțiva ani, din pură plăcere) am aflat vestea că există disponibilă o bursă de studii la București pentru perfecționarea limbii. N-am mai stat pe gînduri și... după puține zile știu precis că la începutul toamnei voi urma spre sud drumul păsărilor călătoare.

În ziua de 14 septembrie 1984 mă aflam în avionul care mă ducea spre necunoscut. Aveam senzația ciudată că nu sînt eu, pentru că nici o dată pînă atunci nu călătorisem singură undeva departe. Iar acolo unde mergeam nu cunoșteam pe nimeni și nimic. Nu mai vizitasem vreodată nici România, nici București. Despre oraș nu știam decît că este un oraș mare cu aproape două milioane de locuitori și că este capitala țării. Dar e un oraș primitiv, vesel sau sumbru? Dar oamenii, dar tinerii, studenții? Acestea și multe altele erau întrebările pe care mi le puneam, dar nu cu neliniște. Și în ciuda lor eram fericită și nerăbdătoare să ajung, pentru că totul ce avea să urmeze era pentru mine nou și interesant.

Cea dintîi impresie, chiar cum am coborît pe aeroport, a fost aceea că mă aflam undeva unde era plină vară, - eu care veneam din nordul rece. Era de fapt toamna, dar vremea era minunată. Și am avut noroc, căci mult timp a fost așa și mi-a plăcut expresia cu care românii numesc asta : "toamnă de aur".

În primele zile de la sosire am locuit la un cămin studențesc de la marginea orașului, în incinta Institutului agronomic unde se afla centrul de tranzit pentru studenții străini și de unde am primit repartizarea pentru studii. În această parte a orașului sînt locuri foarte frumoase, cu parcuri întinse și lacuri străjuite de plop înalți și sălcii despletite, cu bulevarde și alei pentru plimbări liniștite. Ca să ajungem în centru,

trebuia să luăm autobuze sau troleibuze, dar cum acestea erau mai tot timpul pline, am mers de multe ori pe jos. Mie îmi plăcea (căci noi, finlandezii, iubim mersul pe jos și mult alergarea), dar multora nu prea, preferînd să călătorească chiar pe scări, ceea ce în Finlanda nu se întîmpla asta niciodată. Într-adevăr era lume multă și mi s-a spus că dacă nu vrei să rămîi în stație ceasuri întregi "trebuie să folosești coatele" (a fost foarte greu pentru mine să înțeleg acest lucru, dar am văzut că se poate!). Am avut însă ocazia să constat ceva care nu se întîmpla niciodată în Finlanda : nu o dată, bărbații au făcut loc să urce întîi femeile!

Fiind repartizată pentru studii la Facultatea de limba română din Universitate, m-am mutat în alt cămin, "la Grozăvești", unde am locuit în clădirile destinate studenților străini. Acolo a fost foarte mult zgomot, încît aveam impresia că mă aflu uneori într-un bazar oriental. M-am obișnuit însă și cu noua atmosferă și chiar puteam să dorm bine, cu toate că acasă trebuia să am o liniște totală. Cît a ținut vremea bună n-am părăsit obiceiul de a merge mult pe jos, cu toate că metroul, nou, modern și comod, era la doi pași. Plimbarea este un mijloc bun de a cunoaște orașul. Așa am vizitat piețele mari, am parcurs bulevarde și străzi largi, am intrat în magazine mari și mici, am colindat parcuri, am cunoscut, cum se spune, strada și oamenii. Numai cînd vremea a devenit rece și chiar frig, spre iarnă, am abandonat plimbarea și străzile, cu regret.

La început am întîmpinat unele dificultăți în ceea ce privește limba : pe de o parte eu nu reușeam să mă exprim foarte bine în limba română, pe de altă parte nu înțelegeam totdeauna ce spuneau ceilalți, căci unii vorbeau așa de repede încît cu greu îi puteam urmări. Odată s-a întîmplat și un incident amuzant : cînd m-am întîlnit cu o prietenă a mea româncă, era de față și un cunoscut al ei din Transilvania. Cînd el vorbea, pentru că folosea și unii termeni regionali, prietena îmi explica, ceea ce l-a făcut să se simtă destul de ofensat, spunînd că, deși vine din Transilvania, crede că vorbește bine românește. Pînă la urmă lucrurile s-au lămurit : neștiind că sînt străină, mă luase drept o bucureșteancă și am rîs toți cu poartă. În general se afla și se știa repede că sînt străină. Pentru unii, culoarea părului, blond (deși al meu nu este foarte blond) era semnul ; pentru alții, faptul că scriam

cu mîna stîngă (în Finlanda asta e normal, nimeni nu dă atenție) și tot timpul am auzit exclamații : "Ah, sînteți stîngace, e foarte rar!". Cînd știu că ești străin, românii devin și mai politicoși și mai atenți, căci doresc sincer să te simți bine printre ei. Intr-un fel, românii se poartă cu mai multă grijă față de un străin, am observat, decît în Finlanda. Îți explică, îți dau sfaturi, te previn, te conduc cu bunăvoință, îți iau apărarea cînd este cazul. Odată, de exemplu, eu și alți studenți străini era gata să fim loviți de o mașină cînd treceam pe un pasaj și era liber (culoare verde) pentru noi. Mașina a fost oprită de cîțiva bărbați care au strigat la șofer foarte supărați. Altădată, stam pe o bancă în Cișmigiu (un parc foarte frumos în mijlocul orașului) și citeam, cînd a venit aproape de mine un bărbat îmbrăcat neglijent și a început să-mi spună ceva din care n-am înțeles nimic. I-am spus că sînt străină și, jenat, s-a depărtat. Indată s-au apropiat doi bărbați, mai în vîrstă, care observaseră scena, și m-au avertizat că în parcuri... uneori... trebuie să fii atentă... că mai sînt și vagabonzi cu ochii pe genți, aparate de fotografiat... Poate că am avut noroc, dar la București nu am avut nici o experiență neplăcută de acest fel. În schimb am trăit altele, pe plan cultural, de o mare încîntare pentru mine, care au fost poate cel mai bun antidot contra singurătății și oboselii : spectacolele de teatru și concerte. Am fost la teatru foarte des, de obicei în compania unui cuplu de tineri căsătoriți cu care m-am împrietenit și împreună cu care am petrecut multe momente plăcute. Piese, jocul excelent al actorilor, întreaga atmosferă mi-au dat satisfacții și mi-au lăsat impresii de neuitat. Aș putea spune că alături de cursurile de la universitate și de strada bucureșteană, teatrul a fost pentru mine o școală de perfecționare în limba română. Concertele de la Ateneul Român mi-au oferit, de asemenea, ocazii unice trăite de mine pînă acum. O orchestră de o calitate deosebită a interpretat magistral, la unul din concerte (un tînăr solist român la orgă și un altul, american, la trompetă), piese de Vivaldi, Albioni, Corelli, Scarlatti, iar la urmă două lucrări "Staccata" și o "fugă" de J. S. Bach. Concertul acela nu-l voi uita niciodată și-l voi asocia mereu Ateneului Român.

Dacă n-am spus nimic pînă acum despre studii, n-aș vrea să se înțeleagă că acestea au avut pentru mine o mai mică importanță.

Dimpotrivă, le-am acordat toată atenția cuvenită. La Facultatea de limba și literatura română unde m-am prezentat, am fost încadrată într-o grupă de perfecționare superioară, alături de colegi din China, Iugoslavia și Rusia, cunoscători și vorbitori de limba română. Am început cursurile pe 25 septembrie și le-am urmat trei luni (durata bursei), cu un program de șase ore pe zi, în afară de sîmbăta cînd aveam doar patru. Cursurile au cuprins prelegeri de literatură, analize literare, lecții și aplicații de folclor, analize filologice de texte, exerciții de lectură și pronunțare pe texte din piese de teatru. Natura programului a făcut ca la lecțiile noastre să ia parte numeroși profesori ai facultății și acest lucru a adus o notă în plus de interes. La început am făcut exerciții de limbă (necesare pentru acomodare) cu profesorii Gh. Ciompec, V. Guțu-Romalo și A. Bidu-Vrânceanu. Partea de folclor am făcut-o cu prof. O. Păun; literatura, cu prof. Păcurariu, Dodu-Bălan, Simion, Zaharia-Filipaș, Sandu; cu prof. Mîndra am interpretat texte din piesa "Suflete tari" de Camil Petrescu, iar prof. Cruțeru ne-a inițiat în limba literară și evoluția ei. Totul m-a interesat și de la fiecare profesor am învățat cîte ceva. Am apreciat în chip deosebit seriozitatea, ținuta intelectuală și modul apropiat de a lucra cu noi, tratîndu-ne adesea ca pe niște colegi. Pentru aceea, tuturor, deopotrivă, mulțumirile și recunoștința mea.

Cînd, după trei luni (ce repede au trecut!) mă urcam în avionul de întoarcere acasă, încercam un sentiment de părere de rău că părăseam locuri și oameni de care mă legau amintiri durabile, iar în acel "La revedere!", rostit de deasupra Bucureștilor, era și o sinceră promisiune.

Eeva Niemimaa
Helsinki

O B I C E I U R I R O M A N E Ş T I

++++xxxxxxxxxxxxx++++

Dr. Nicolae Constantinescu
Universitatea din Bucureşti

PAPARULA

Un vechi obicei aparţinînd riturilor de provocare a ploii şi de fertilitate, asemănător C a l o i a n u l u i este la români P a p a r u d a. Constituit dintr-un rit specific, acesta are ca executanţi o tînără fată sau un grup de fete între şapte şi zece ani îmbrăcate în crengi verzi de bozi, de brusturi sau de arini; mai rar se foloseşte un obiect ritual : o păpuşă mare din pînză căreia i se acordă aceeaşi funcţie (în Vrancea). Alte denumiri ale ritului : d o d o l a, d o d o l o a i e (în regiunea Caraş-Severin şi unele părţi din Banat), b a b a r u ŧ ă, m ä m ä r u ŧ ä (munedoara, Sînor), p ä p ä l u g ä (Moldova).

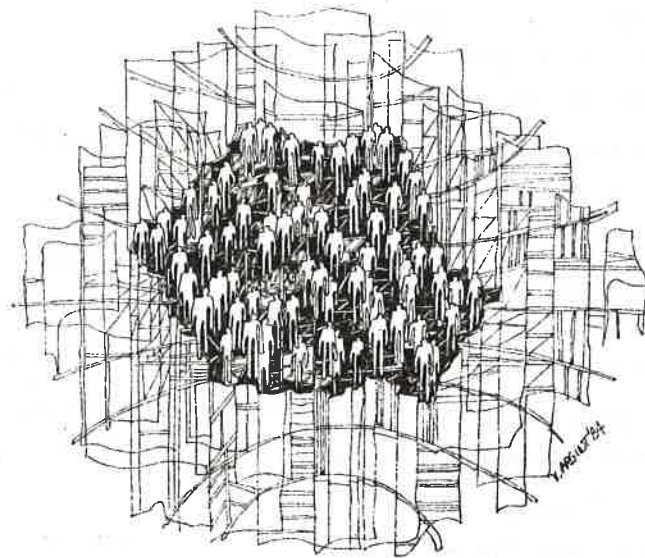
În formele mai arhaice, obiceiul era practicat la o dată fixă : în a cinea săptămîină după Paşti, într-o zi de marţi sau de joi. Inceputul era marcat de alegerea executanţilor, care trebuiau să îndeplinească condiţia de puritate cerută de natura rituală a practicii şi care erau izolate de lumea profană o noapte, cînd dormeau împreună. Dimineaţa, împodobite cu crengi şi frunze, însoţite de mături, ca dovadă a interesului pe care colectivitatea îl acorda practicii respective şi credinţei în eficienţa acesteia în planul realităţii. P a p a r u d e l e (executantele) merg din casă în casă, fiind udate de către gazde din belşug cu apă, iar la rîndul lor ele stropesc pe cei întîlniţi pe drum. Actul magic provocator de ploaie - stropitul cu apă (magia prin similitudine) - era însoţit de mişcare - un rudiment de joc plin de ritm -, precum şi de o poezie de invocare a ploii, zisă ritmic în timpul ritului; textul poeziei, de o mare simplitate, unitar pe tot teritoriul unde obiceiul este cunoscut, se deschide cu o formulă de invocare ("Paparudă, rudă") şi de indicare a gestului stropirii cu apă, obligatoriu ("la ieşi de udă"), după care accentul cade pe efectul dorit şi scontat de întreaga colectivitate - provocarea ploii ("Unde-o da cu sapa / Să curgă ca apa; / Unde-o da cu plugu' / Să curgă ca untu'") - şi a consecinţelor benefice ale acesteia asupra recoltei.

Dacă în formele mai vechi obiceiul p a p a r u d e i avea loc la date fixe, cu timpul el s-a practicat ori de cîte ori era nevoie, în caz de secetă. Această modificare nu trebuie înţeleasă neapărat ca un semn al deritualizării practicii, ci ca o expresie oarecum a schimbării funcţiei acesteia. Ca şi C a l o i a n u l, P a p a r u d a a trecut dintr-un rit de preîntîmpinare a efectelor nedorite ale secetei, într-un rit de apărare, apotropaic, cu o mai evidentă funcţie pragmatică.

Rituri agrare asemănătoare cunosc şi popoarele vecine românilor : "peperuda", "peperoaană" - la greci; "pepeljuga", "dodola" - la sîrbi; "peperuda-uga", "peperugu-ugu" - la bulgari. Aceasta este o dovadă a surselor obiceiului într-un mod de viaţă agricolă comun tuturor acestora, precum şi a unor permanente relaţii comunitare în aria balcanică.

În legătură cu numele obiceiului, s-a emis ipoteza că el ar conserva numele lui Perun - zeul fulgerelor şi tunetului la slavi (cf. R. Jakobson).

Etimologia cuvîntului în limba romînă : din bulg. "peperuga".

P R O V E R B E

românești și finlandeze

1. Copacul cu rădăcini adânci nu se teme de furtună.
Puu, jonka juuret ovat syvällä, ei pelkää myrskyä.
2. Ei vanha rakkaus ruostu.
Iubirea veche nu ruginește.
3. Adună vara ca să ai iarna.
Kerää kesällä, jotta talvella olisi.
4. Ei helvetti ikänäs täynnä ole.
In iad e întotdeauna loc.
5. Acul este mic, dar scumpe haine coase.
Neula on pieni, mutta se ompelee kalliita vaatteita.
6. Mikä yhdelle on hyvä, on toiselle paha.
Ce-i bun pentru tine nu-i și pentru mine.
7. A ierta e ușor, a uita e greu.
Helppo on antaa anteeksi, vaikea unohtaa.
8. Ei tiedä toinen toisen tautia.
Boala altuia nu-i și a ta.
9. Altoră le dă povață, dar pe sine nu se-nvață.
Toisille antaa neuvoja vaan ei itselleen.
10. Ei käskevä väsy.
Cel ce poruncește nu obosește.
11. Anevoie se cîștigă, lesne se cheltuiește.
Hankkiminen on hankalaa, kuluttaminen helppoa.
12. Jos on olta, kyl on veljiä.
Cînd e bere nu lipsesc ortacii.
13. Casa fără femeie e pustie pe dinăuntru, cea fără bărbat - pe dinafară.
Emännätön talo on sisältä tyhjä, isännätön - ulkoa.

14. Naimaton mies kuin hännätön koira.
Bărbatul holtei - cîine fără coadă.
15. Ascultă din zece vorbe și una a muierii.
Kuule naisen kymmenestä sanasta yksi.
16. Vihainen koira paha, kiukkuinen vaimo pahempi.
Rău dulăul năvălit, dar muiera arțăgoasă - și mai și.
17. Bufnița nu clocește privighetori.
Ei pöllö satakieliä haudo.
18. Hyvä on virka varkahalla, mutta on kaulalle kamala.
Hoțul are meserie bună, dar nu-l apără de juvăți.
19. Cel ce vorbește mult ascultă puțin.
Joka paljon puhuu, ei kuuntele.
20. Naurahtaa naitava neiti.
Fata grăbită la măritiș rîde din nimic.
21. Răgetul măgarului acoperă cîntecul privighetorii.
Aasin huuto peittää alleen satakielen laulun.
22. Kyyhkynen kylässä, kontio kotonaan.
In vizită - porumbel volos, acasă - urs morocănos.
23. Cine gustă doar zaharul nu știe ce e amarul.
Joka vain makeata maistaa, ei tiedä mitä hapan on.
24. Joka vitsatta kasvaa, se kunnialta kuolee.
Cel nemîngîiat de nua moare fără să cunoască această onoare.
25. Cîinele nu pleacă de sätul de la ușa stăpînului.
Ei koira kylläisenä isäntänsä ovelta lähde.
26. Kyllä koira haavansa nuolee.
Cîinele își linge singur rana.

—????!????—

C U P R I N S U L

- &- Gânduri în mai '85 (I.S.) 3
&- Epopeea națională finlandeză - 150 de ani 5-6
(Anja Haaparanta)
&- Omagiu lui Lönnrot 7
&- Bun venit, Clujule!
La Cluj-Napoca se învață finlandeza (Ioana Bot) . . 8-9
&- Radu Stanca : "Argonautica" 10-11
&- "Finlanda - Suomi" (Adriana Stîngă) 12
&- Mateiu I. Caragiale (I. Stăvăruc, Pirjo Raiskila) . .13-17
&- Vestigiile romane de la Drobeta (Fl. Vlădica) . . .18-21
&- Vasile Voiculescu (Pirjo Raiskila) 22-23
&- La București, într-o toamnă de aur 24-27
(Eeva Niemimaa)
&- Obiceiuri românești. Păparuda (N. Constantinescu) . 28-29
&- Proverbe românești și finlandeze (L. Aaltonen) . . 30-31

KANTELETAR

CULEGERE
DE RUNE TRADIȚIONALE FINLANDEZE

Alcătuia de Elias Lönnrot

ANTOLOGIE - TRADUCERE ȘI NOTE
DE ION STĂVĂRUȘ ȘI LAURI LINDGREN

STUDIU INTRODUCȚIV DE EERIK TIMONEN

PUBLICAȚIILE DEPARTAMENTULUI DE LIMBI ROMANICE
UNIVERSITATEA DIN TURKU

TURKU 1985

Noul volum apărut se poate procura prin comandă la adresa:
Departamentul de limbi romanice, Lectoratul de limba română
Universitatea din Turku. 20500 Turku (Finlanda)